

קובץ

# האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות  
מזן ראש הישיבה  
הגאון הרב ראובן אלבו שליט"א

פרשת תזריע תשפ"ב

## זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:21	19:35	* 18:43	
20:18	19:33	18:41	ת"א
20:20	19:34	18:42	חיפה
20:20	19:34	18:42	ב"ש

\* לנוהגים 40 דק': 18:23

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"



להארות או הערות, ניתן לפנות  
orhachaim4@gmail.com



דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג  
במשרדי אור החיים - 02-5000455



בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי  
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00  
קול הדף - 02-6400000  
orhachaim.co.il



המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,  
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793



יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"  
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים



# תוכן עניינים

## פרשת תזריע תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש ויקרא



1 ..... שר התורה רבינו חיים קנייבסקי זצ"ל

פרשה למעשה:

9 ..... הכנה לגאולה

14 ..... הקצין הרוסי מל את בנו בסתר

17 ..... שני סוגי גאולות - בחסד ובזכות

18 ..... קדילאק עם כנפיים

22 ..... שלא תזוח דעתך



## שר התורה רבינו חיים קנייבסקי זצ"ל

שואליו, ומברכם בברכה אמיתית  
מעומק הלב.

כל מי שהיה רואה את בבואת פניו  
היה מתמלא בשמחה ויראת שמים  
טהורה, וזאת מפני שהוא היה מלא  
ביראת שמים, בחינת 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי

הָאָרֶץ כִּי יָשָׁם ה'  
נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ  
כְּמִנְיָהּ' (דברים כח, י).

כשהתקיים אירוע  
בירושלים ומרן  
הגר"ח קנייבסקי  
זצ"ל השתתף בו,  
עמדו עשרים אלף  
איש בשורות,  
וכשהגר"ח עבר  
ביניהן, רבים מהעומדים שם רעדו...

ממה? - מהשכינה השורה עליו! כולם  
ראו על פניו אור עליון!

"כִּי רָחַק מִמֶּנִּי מְנַחֵם מְשִׁיב  
נְפֹשֵׁי" (איכה א, טז) - 'רָחַק' - ראשי  
תיבות רבינו חיים קנייבסקי זצ"ל,  
אשר נלקח מאיתנו בפתע פתאום  
בערב שבת קודש - פורים שמוקפין  
תשפ"ב.

מרן שר התורה  
זצ"ל היה מנחם  
ומשיב נפשם  
של ישראל,  
ממש בבחינת  
מה שדרשו חז"ל  
(ברכות ל ע"א) על  
הפסוק 'כְּמִנְיָהּ  
דְּוִיד צִנְאָרָהּ בְּנוֹי  
לְתַלְפִּיּוֹת' (שיר  
השירים ד, ה) - תל  
שכל פיות פונים  
בו.

את השאלות הקשות והמסובכות  
שבדור היו שולחים אל הגאון הצדיק  
הזה, והוא היה משיב תשובה לכל

מידתה תלויה במידת ה"תכין ליבם"  
של כל אחד ואחד.



סיפורים רבים אודות מעשי הניסים  
שאירעו בעקבות ברכותיו.

נספר כאן מעט מהם:

אברך בן עליה קיבל בקביעות תמיכה  
מחמיו. מידי חודש דאג חמיו להעביר  
לו קצבה כספית גדולה בסך ששת  
אלפים שקלים, והוא יכול היה לשבת  
וללמוד מתוך יישוב הדעת.

באחד הימים בא אליו חמיו ואמר  
לו: "עד כאן! מהיום עליך להיות חי  
הנושא את עצמך. מכאן ואילך איני  
עוזר לך יותר!"

נבוך האברך ולא ידע מה יעשה. מצד  
אחד - חשקה נפשו בתורה, ומאידך -

גם פלוני אלמוני הוא מרכבה לשכינה,  
אבל במינון נמוך. כאן מדובר על עולם  
אחר לגמרי: השכינה שרתה עליו!

הרב היה לומד כל שנה את כל התורה  
כולה, בבלי וירושלמי, טור שו"ע  
ורמב"ם, מדרשים ספרא וספרי - לכך  
זכה להיות מרכבה לשכינה בעוצמה  
אדירה, אחרת לגמרי מאחרים.

משל למה הדבר דומה, יש אחד  
שהכין עגלה שבאפשרותה לשאת  
מאה קילו, ויש אחר שהכין עגלה  
שבאפשרותה לשאת מאה טון... לפי  
מידת ההכנה שאדם מכין את עצמו, כן  
זוכה הוא להיות מרכבה איתנה יותר  
להשראת השכינה.

ככל שילמד תורה ביתר שאת, ירבה  
בקדושה ובטהרה ויזכך את מידותיו -  
כן יזכה להשראת שכינה עצומה יותר.



מיד אמר לו הרב: "אם כך, מברך אני אותך שתהיה לך גם פרנסה".

חזר האברך הביתה וסיפר לאשתו כי החליט לשבת ללמוד, ותולה את בטחוננו בה'.

חלפו כמה ימים, ללא שום מושג איך לשלם את כלכלת המשפחה, ואז הגיע חמיו לביקור, ואמר: "נמלכתי בדעתי והגעתי למסקנה כי טרוד אני בעסקיי כל העת, ואני זקוק ליששכר שילמד תורה כנגדי ואני אתמוך בו, כדי שיהיה גם לי חלק בתורה. חשבתי: לשם מה אטרח לחפש אדם זר שיהיה לי

מנין ישיג את המימון הדרוש לצורכי הבית? איך ישלם חשבון חשמל ומים? הרי התחייב לכך בכתובה.

הלך לשר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל ושאל מה עליו לעשות. אמר לו הרב: "בדבר זה עליך להחליט בעצמך. רק אתה הוא היכול להחליט, ועליך לדעת, שאם אתה בוחר בחיי תורה, תצטרך להצטמצם ולחיות בדוחק.

הרהר האברך לרגע, ופתאום התפרץ וקרא בקול: "כן! אני רוצה ללמוד! אני מוכן למסור נפש על התורה!!"

## קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות  
ולאברכים עמלי תורה!

בהידור  
רב!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.

כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

גם אתם יכולים להיות שותפים  
מצכות הגדולה!



הַטָּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר", וּסְמִיךְ לִיה (שם יב, א) "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר". רבי יהושע בן לוי אמר בנים ראוין להוראה, דכתיב 'להבדיל ולהורות'.

ודיין הרב מדברי הגמרא, מהלשון שנאמר בה, "המבדיל על היין" - ולא על מיין ענבים.

וכך הורה לאברך שיחל מעתה להבדיל על היין וילמד עם אשתו הלכות פריה ורביה, ויזכו לבנים.

וכך היה, לאחר זמן קצר, באופן פלאי, נפקדו הזוג בילדים של קיימא.

מעשה באיש עסקים עשיר, שהיה גליל לבוא לבית המדרש ולקבע עתים לתורה, והיה קשור לרבי חיים קנייבסקי זצ"ל.

באחד הימים פנה האיש לרבי חיים ושאל: "כבוד הרב, מפעם לפעם אני עורך עם שתפים ארוחות עסקיות, בהן אנו נושאים ונותנים, מוכרים וקונים מגרשים, דירות ונדל"ן. חלק

יששכר? הרי יש לי חתן תלמיד חכם. הוא יכול להיות היששכר שלי! האם תסכים לקבל כל חודש תשעת אלפים שקלים תמורת העסקה?!

כבר בחודש הבא קיבל האברך יותר ממה שהיה רגיל לקבל!!!...

הרי לנו, שכשאדם זורק את הזהב, והרצון היחיד שבוער בו הוא הרצון לזכות לתורה - ה' מסייע לו לזכות!

אברך ירא שמים שלא זכה כמה שנים לילדים, ניגש לפני הגר"ח זצוק"ל ותינה את צערו.

שאלו הרב על מה אתה מבדיל במוצאי שבת? ענה האברך על מיין ענבים.

פתח לו הרב גמרא במסכת שבועות (יח ע"ב) והחל לקרוא: אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המבדיל על היין במוצאי שבתות הויין לו בנים זכרים, דכתיב (ויקרא י, י) "וְיִלְדְּהוּ בָּיִן הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל" וּכְתִיב הַתֵּם "וּבֵין

נותרה ביניהם מחלקת בנוגע לסכום של חמשה מיליון ש"ח, כשכל אחד מהם מנסה לגלגל את ההוצאה על חברו. איש העסקים החרדי אמר: "בשום פנים ואפן, אתה תשלם את חמשת מיליון השקלים!" ואלו עמיתו טען כנגדו: "מה אתה מדבר? הרי אתה מרויח פה סכום אדיר! שלם אתה את החמשה מיליון!"

השנים לא הגיעו לעמק השוה. ובינתיים לבש איש העסקים החרדי את כובעו וחליפתו לקראת ברכת המזון והלך לטל מים אחרונים. כשחזר ובא להתישב במקומו, אמר לו לפתע בן שיחו: "שמע, קבלתי החלטה! מה הם חמשה מיליון ביני ובינך? אני אשלם את החמשה מיליון, בוא ונחתם כבר על העסקה!"

לאחר שהשלימו השנים את חתימת

גדול מאנשי העסקים הם אנשים רחוקים מתורה וממצוות, שאינם רואים בעין יפה אדם הלבוש בכובע וחליפה בסגנון חרדי. האם חובה עלי ללבש כובע וחליפה בזמן ברכת המזון, או שזו מדת חסידות בעלמא שאינה מעכבת?"

רבי חיים שמע את השאלה והשיב מיד: "חיבים לברך ברכת המזון עם כובע וחליפה, וזו סגלה לעשירות!"

האיש שמע את הדברים, והקפיד בכל פעם לברך ברכת המזון עם כובע וחליפה. באחד הימים הוא ישב לארוחה עסקית עם איל הון, והתמקח על עסקת בניה של חמשת אלפים דירות, שהיתה אמורה להניב לו רווח נקי בסכום של חמש מאות מיליון ש"ח!

השנים התוכחו והתמקחו, ובסוף





הצעיר דירה בעיר בני ברק, כדי שיוכלו לחיות בשלוה, והחתן יוכל לשקוד על התורה. אולם קשה למצוא דירה בבני ברק, ועלות הדירה גבוהה, לכן חשבו ההורים לקנות להם דירה בעיר סמוכה.

אלא שלהפתעתם ושמתם הגיע מתווך, והציע בפניהם דירה בעלת שלושה וחצי חדרים בבני ברק בהנחה של כמאתיים אלף ש"ח ממחיר השוק. מחיר מציאה.

הזמינו ההורים את החתן שיראה את הדירה אם מוצאת חן בעיניו. החתן שמח מהדירה הגדולה ורחבת הידיים, גם הכלה שמחה מהדירה, אך טענה להוריה שיש בעיה: באותו בניין גרה חברתה שלמדה איתה יחד בסמינר. אותה חברה גדולה ממנה, אך עדיין לא מצאה את זיווגה. גם אחותה הגדולה עדיין לא התחתנה.

"אם אגור בבנין זה, הם יראו אותי כל הזמן יוצאת עם בעלי, וזה יכאב להם. אינני מוכנה לגור כאן ולגרום להם צער", טענה הבת.

העסקה, פנה איש העסקים החרדי לעמיתו, ושאל בסקרנות: "קדם לכן לא הסכמת לותר על החמשה מיליון, מה קרה? מדוע הפכת את דעתך בן רגע?"

"אמר לך את האמת", השיב הלה. "ראיתי אותך לזבש את החליפה והמגבעת, ואמרתי לעצמי: היכן אמצא אדם ישר כזה, שאוכל לסגר עמו כזאת עסקת ענק?! חסך אתה את החמשה מיליון, העקר שנוכל כבר לחתם על העסקה!"

איש העסקים החרדי שמע את הדברים, ונפעם לראות כיצד הרויח ברגע סכום עתק, בזכות שנשמע לעצת חכמים, והקפיד לברך ברכת המזון כהלכתה.

מעשה נוסף, מסופר על יהודי ירא שמים וגומל חסדים מבני ברק, שבתו הגיעה לגיל הנישואין. חיפש לה אביה חתן מופלג בתורה וירא שמים, ומצא את שאהבה נפשו.

הורי החתן והכלה רצו לקנות לזוג

שמעו ההורים לעצת גדולי ישראל, ועשו כדבריהם. לשמחתם, בליל החופה התארסה אחת מחברות הכלה, ותוך זמן קצר התארסה גם אחותה, וכך, כבר לאחר חודשיים יכלו הזוג הצעיר להיכנס לדירתם החדשה. ללמדך ש"הוֹלֵךְ אֶת חֻכְמֵי יְחָפֵם" (משלי יג, כ), אדם השומע לעצת החכמים - יצליח, ומי שאכפת לו מהחבר, דואג בדאגתו ומשתדל שלא לפגוע בו, מעלתו גדולה מאוד, ויזכה לדברים גדולים.

ההורים לא רצו להפסיד את ההזדמנות הנפלאה לקנות דירה בבני ברק. פנו למרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, והציגו בפניו את השאלה.

בדרך כלל רגיל הרב לענות מהר מאד ולחתוך דברים, גם כאלו העומדים ברומו של עולם, בתשובות קצרות: "כן", "לא", "תעשה את הניתוח" וכדומה, אך הפעם בשאלה זו התחבט הגר"ח מאוד, ולבסוף ביקש להפנות את השאלה לפני מרן רבי אהרון ליב שטיינמן זצ"ל.

לאחר מחשבה מעמיקה השיב הרב שטיינמן שיקנו את הדירה במחיר הנמוך, אך במקביל ישכרו עבור הזוג הצעיר דירה קטנה למספר חודשים, ויגורו שם עד שחברות הכלה יתחתנו.

בשפת האידיש המילה 'גבינה' נקראת "קעז".

בשנות הרעב שפקדו את ארץ ישראל לפני כשמונים שנה, היה המצב קשה



וכך ישבו השניים והגו בתורה בלי לאכול כל היום וכל הלילה, ולמדו במהירות דף ועוד דף מהמסכת הארוכה ביותר בש"ס, כדי להספיק "לאכול" את ה'קעז'...

משסיימו, שאל הסטייפלר את בנו: "איך היה ה'קעז'? האם אכלת פעם גבינה כזו?"

"אין גבינה כזו בעולם כולו", ענה רבי חיים, "טעם גן עדן יש לה!"

כך למדו גדולי עולם! התורה היתה כה חביבה עליהם שהם עסקו בה מתוך חרפת רעב ובעוני גדול, בעירום ובחוסר כל. היתה להם כזו אהבת תורה שהם יכלו לשכוח מהכל, מהרעב והצרות, ולשקוע בלימוד בעומק העיון, עד לסיום המסכת כולה.

לא פלא שגדלו להיות גאוני עולם שרבים משחרים לפתחם ומבקשים להתברך מפי קודשם.

אומנם בתחילה זה קשה, אך הקב"ה עוזר למי שמתאמץ. כפי שנרמז בפסוק בשיר השירים (א, ד) "מְשַׁכְּנֵי

ביותר, אנשים רעבו ללחם כפשוטו! רבי יעקב ישראל קניבסקי, הסטייפלר זצ"ל, אביו של מרן שר התורה רבי חיים קניבסקי זצ"ל, היה שרוי בתענית כי בבית לא היה מה לאכול. הצרה היתה שגם הילדים היו רעבים מאוד וההורים לא ידעו מה להמציא להם לאכול.

לפתע פנה הסטייפלר לבנו רבי חיים ואמר לו: "אתה יודע מה? אין לנו מה לאכול, אז בוא נאכל יחד 'קעז'" [כלומר גבינה].

שמח רבי חיים שמחה גדולה וחשב בליבו: האומנם יש לנו גבינה? זה ודאי ישיביע אותנו ויתן לנו כוח ללמוד.

התיישב האב הצדיק עם בנו, פתח מסכת בבא בתרא והתחיל ללמוד עימו.

תמה רבי חיים "איפה הגבינה?"

אמר לו הסטייפלר: "אל תדאג, עד סוף הלילה בעזרת ה' נגמור אותה ביחד, ונגיע לדף קעז" [המסכת מכילה קעז"ו דפים, ובסיומה מגיעים לדף קעז"ז]..."

דשמיא ונכנס לחדרי התורה, לעומק עיונה ואז הוא שמח בלימודה וזוכה ל"נגילה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ".

אַחֲרֵיךָ נְרוֹצָה הִבִּיאֲנִי הַמַּלְאָךְ חֲדָרְיֹו נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ". תחילה מוטל על האדם למשוך, להתאמץ, אבל אחר כך "אַחֲרֵיךָ נְרוֹצָה" - מקבל סיעתא



פרשה למעשה

## הכנה לגאולה

'אשה כי תזריע', פירוש: הזרעת מצוות ומעשים טובים, על דרך אומרם (הושע י, יב) 'זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה'. 'וילדה זכר', פירוש: תהיה הולדתה זכר" וגו'. כשם שגאולת מצרים היתה בפתע פתאום, שלפתע, בחצות הלילה, הכניס הקב"ה בלב פרעה לומר "קומו צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי" (שמות יב, לא) - כך גם הגאולה העתידה תהיה בפתע פתאום. לפתע יתגלה כבוד מלכותו

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר (ויקרא יב, ב).

ה"אור החיים" הקדוש מבאר פסוק זה בדרך רמז על הגאולה העתידה, וזה לשונו:

"עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מצינו שנקראת 'אשה' בדברי הנביאים, דכתיב (ישעיהו נד, ו) 'וְאִשָּׁת נְעוּרִים' וכו', ועליה אומר הכתוב:

הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל מספר, שלפני שנים רבות התרחשה רעידת אדמה קשה בצפת, שזעזעה את העיר כולה. כל תושבי המקום אספו בזריזות את כספם וזהבם וברחו לעיר אחרת כדי להציל את נפשם.

בין הנמלטים היו שני שכנים, שגם הם חיטטו וחיפשו בין ההריסות. אחד מהם מצא בכליו חמש מאות זהובים ועוד כמה מטבעות כסף ונחושת, והשכן השני מצא סך הכל חמישה זהובים, ושניהם יצאו יחד לדמשק, בירת סוריה.

יתברך בעולם ועם ישראל יגאלו, אך לשם כך צריכים אנו להתכונן.

ובמה נתכונן?

על ידי רכישת מדות טובות!

עלינו להיזהר מאוד שלא לפגוע בזולת, לנסות לאחות את הקרעים בפֶּעַם, לאהוב רְעִים ולהשתדל לבוא לעזר ה' בגיבורים, וכשעם ישראל עוזרים ומסייעים זה לזה - זוכים הם ומביאים בכך את העזר מהעולם העליון.



## קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות  
ולאברכים עמלי תורה!

בהידור  
רב!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתנו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.

כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

גם אתם יכולים להיות שותפים  
מצכות הגדולה!

למחייתנו. לעומת זאת חברו, השכן השני בעל חמש מאות זהובים, עשה עצמו כאילו תורם, אך לא תרם באמת. כשהגיע הרב וביקש ממנו שיתרום, אמר השכן: "בעזרת ה', בלי נדר..."

לאחר ההלוויה נפרדה דרכם של שני השכנים, וכל אחד הלך לדרכו לחפש מקום עבודה.

יום היריד הגיע והשכן בעל החמש מאות זהובים ניגש אל השוק. סוחרו המקום הבחינו בו שהוא חדש במקומם, והציעו לו כל מיני תכשיטי זהב ויהלומים בחצי מחיר, והבטיחו לו שיוכל להיות עשיר גדול מעסקה זו. התפתה השכן העשיר וקנה בכל כספו את תכשיטי הזהב.

בינתיים שכנו העני לא הלך לדוכני מכירת הזהב, שהרי לא היה לו מה לחפש שם. במקום זאת הלך למקום שמוכרים סמרטוטים וגרוטאות. לפתע הבחין בקופסא יפה וגדולה של טבק להרחה ומעליה זכוכית קטנה, ששכנה בין הגרוטאות. מצאה

כשהגיעו לשם, ראו יהודים מתאספים לקיים מצות הלווית המת, והחליטו להצטרף למסע ההלוויה כדי לקיים מצוה חשובה זו.

במשך ההלוויה שמעו את רב המקום מספיד את המנוח, שהיה אדם יקר, וכיבד ופרנס את הוריו בהיותם חולים, ובנוסף לכך פרנס עוד עשרה יתומים, שאביהם ואמם נפטרו, ועתה בעוונות הרבים נסתלק מן העולם ונשבר מטה לחמם של הוריו, שנשארו ללא קורת גג ומחסה, וכן היתומים המסכנים נשארו לבד, ללא אדם שיפרנסם. "צריכים אנו לשנס מותניים", הכריז הרב, "לבוא לעזר ה' בגיבורים, ולסייע למשפחות הללו שנשבר מטה לחמם. לכן רבותי, כל אחד יתנדב למעלה מכוחותיו כדי לעזור להמשך קיום המשפחות!"

ואכן, כל היהודים פתחו את כיסם ונתנו כפי יכולתם ביד נדיבה, וגם השכן העני, שהיו לו בסך הכל חמישה זהובים, תרם שלושה זהובים מתוכם והשאיר לעצמו שני זהובים בלבד



לחור"ל ורצונו למכור את דירתו במחיר אפסי, ובתחתית הבית יש מקום מסחר למשי. שמח אותו יהודי מההצעה הנפלאה וקנה את הבית.

התחיל היהודי לסחור במשי, ובמקביל התחבר לכמה תלמידי חכמים שהראו לו את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה, ולאחר תקופה קצרה התחתן עם אשה יראת ה' טהורה ונעשה עשיר גדול.

לעומת זאת השכן העשיר בעל החמש מאות זהובים שקנה את הזהב, ניסה למוכרו אך גילה לצערו שהכל מזויף. רימו אותו, ובמקום זהב אמיתי נתנו לו זהב צעצוע שמשחקים בו הילדים.

התברר כי ברגע אחד איבד את כל ממונו.

לאחר כמה חודשים עבר השכן המדוכך והמדוכא ליד דירתו של שכנו מהעבר, והבחין בו יושב על כסא רם ונישא בחנות המשי ומחלק הוראות לפועלים. נדהם השכן ושאל את חברו: "מה אתה עושה פה? התקבלת לעבודה?"

הקופסא חן בעיניו ומיד ניגש למוכר ושילם על הקופסא שלושה מג'דים.

הלך לאחד הנהרות במהירות, שטף את הקופסא והבריקה, ולאחר השטיפה הבחין שהיא נוצצת וזוהרת - זהב טהור, והזכוכית שהיתה מעל הקופסא התגלתה כיהלום יקר ערך. ניגש מיד לחנות זהב ויהלומים והציע בפני המוכר את הקופסא.

נדהם מוכר היהלומים ואמר: "אני רוצה לקנות ממך את הקופסא, אך אני יודע אם יש בידי היכולת לעשות זאת. תן לי דמי תיווך ואשתדל למכור לך אותה לעשירי העיר, ביותר ממיליון דולר". הסכים השכן וסיכמו ביניהם שישלם למוכר חמישים זהובים דמי תיווך.

המוכר הציע לסוחרים את הקופסא והצליח למכור אותה ביותר ממיליון ומאה אלף דולר, סכום עתק.

לאחר עסקת המכירה המוצלחת, ניגש היהודי למתווך דירות, שימצא לו דירה נאה. אמר לו המתווך שישנו יהודי בעיר, שכל משפחתו היגרה

רק את קילו החיטים שזרע - כך גם בצדקה, האדם זורע מעט צדקה ומקבל כנגדה כפל כפליים.

והנה נאמר בפסוק בתהלים (קכו, ה-ו):  
 "הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ. הֶלֶוֹךְ יֵלֵךְ וּבִכְהָ נִשְׂא מְשֹׁךְ הַזֶּרַע, בֹּא יָבוֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֶתוֹ."<sup>1</sup>

ורגילים אנו לפסק את הפסוק בצורה הזו: "הַזְרְעִים בְּדַמְעָה, בְּרִנָּה יִקְצְרוּ", כלומר, אותם הזורעים בדמעה, בקושי ובעמל - יקצרו את זריעתם ברניה ושמחה.

אך יש המפסקים פסוק זה בצורה אחרת: "הַזְרְעִים בְּדַמְעָה, בְּרִנָּה, יִקְצְרוּ".

ה"זורעים" - אלו הזורעים צדקות, וכמו שנאמר: "זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה קְצְרוּ לְפִי חֶסֶד, כַּמְבוֹאֵר בַּגְּמֵרָא (בבא

קמא יז ע"א).

ישנם שני סוגים של אנשים הזורעים צדקות: יש הנותנים צדקה בעצב ובבכי, באומרם: 'מה אעשה, אני חייב

"כל המקום הזה שלי..." , השיב השכן. "איך הצלחת לקנות מקום כזה גדול, הרי היו לך סך הכל שני זהובים", שאל.

"חברי היקר", השיב השכן, "נתתי שלושה זהובים לקיים ולהחיות שני זקנים ועשרה יתומים, וזה הביא לי את העושר והברכה. קניתי קופסא קטנה והתגלה שהיא עשויה זהב טהור ובראשה יהלום גדול, והרווחתי ממנה ממון רב".

מעשה זה מלמדנו, כמה גדול כוחה של מסירות נפש שמוסר האדם עבור עזרה לזולת, ושהקב"ה לא נשאר חייב ומשלם את גמולו הטוב כבר בעולם הזה, וכדברי הרמב"ם (פ"י מהלכות מתנות עניים ה"ב): "לעולם אין אדם מעני מן הצדקה ואין דבר רע ולא היזק נגלל בשביל הצדקה, שנאמר (ישעיה לביז): 'וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם'".

לכן נקראת הצדקה 'זריעה' - "זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה קְצְרוּ לְפִי חֶסֶד" (הושע י, ב), כי כשם שאדם הזורע קילו חיטים מצפה לקבל כמה שקי תבואה, ולא

בבכי ובעצב, "נְשִׂא מְשָׁךְ הַזָּרַע" -  
 ימצאו מעט זרעים, כלומר יקבלו שכר  
 מועט.

אולם, "בֹּא יְבוֹא בְרֵנָה נְשִׂא אֶלְמָתִיו"  
 - אלו שנתנו צדקות בשמחה, יקבלו  
 שכר גדול - אלומות! חבילות חבילות  
 של שכר, כנגד מצות הצדקה שעשו  
 בשמחה.

לתת לו, אך מה ישאר לי?...! ויש  
 הנותנים את הצדקות בשמחה וברינה:  
 'שיהיה לו לבריאות, וה' ודאי ישיב לי  
 ככפל כפליים!...!'

שניהם "יִקְצְרוּ" - יקבלו שכר על  
 מצות הצדקה שעשו, אך שכרו של  
 כל אחד יהיה שונה:

"הַלֹּךְ יֵלֵךְ וּבָכָה" - אלו שנתנו צדקות

## הקצין הרוסי מל את בנו בסתר

גזרת המלכות, כגון עבודת כוכבים  
 ומילה - עדיין היא מוחזקת בידם"  
 (שבת קל ע"א).

בתקופות מסוימות בגלות אירופה  
 אסרו על היהודים למול את בניהם,  
 ובכל זאת היו היהודים מוסרים נפשם  
 ומלים את בניהם בסתר.

פעם אחת הגיע לביתו של אחד  
 המוהלים קצין רוסי ואמר שיש בידו

וּבֵיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ (ויקרא  
 יב, ג).

במשך כל הדורות, מסר העם היהודי  
 נפשו על קיום מצות המילה ולכן  
 התקיימה ונשמרה מצוה זו בידם,  
 ואפילו אנשים הרחוקים משמירת  
 תורה ומצוות מלים את בניהם ביום  
 השמיני, כיון ש"כל מצוה שמסרו  
 ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת

המוהל והבטיח שעוד יתנקם בו.

לאחר מספר ימים הגיע הקצין לביתו של המוהל היהודי ובידו תינוק קטן. כשראהו המוהל מרחוק החל להתוודות ולקרוא קריאת שמע, כיון שהבין שסופו קרוב, אך להפתעתו הקצין התוודה בפניו שהוא יהודי וביקש שימול את בנו הקטן שנולד לפני שמונה ימים. והוסיף לבקש סליחה על שבדק וחקר אותו בתוקפנות אם יגלה את שמות היהודים שהסכימו למול, והסביר שעשה זאת רק כדי להיות בטוח שחלילה לא יגלה לצבא הרוסי שהוא, הקצין הרוסי, מל את בנו.

לאחר שמל את הבן, שאל המוהל את הקצין הרוסי אם הוא אוכל ושותה ביום הכיפורים, והקצין ענה שאינו יודע מהו יום הכיפורים.

מידע שהמוהל היהודי מל לאחרונה למעלה מעשרה תינוקות, על אף ציווי ראשי המדינה שלא למול, ולכן עונשו עונש מוות.

המוהל הכחיש את הדברים וטען שאינו יודע במה מדובר, אך הקצין היה עיקש בדעתו וטען כנגדו שיש בידו את כל ההוכחות והראיות לדבר, אולם מוכן הוא לעשות הסכם עם המוהל, אם יגלה לו את שמות עשרת היהודים שביקשו ממנו למול את בנם - יותר לו ולא יענישהו עונש מוות. אך המוהל לא הסכים לגלות ונשאר איתן בטענתו שלא מל אף יהודי.

ביקש הקצין לגלות לפחות שלושה מהיהודים שביקשו למול את בנם כדי שיוכל למלא את תפקידו, אך המוהל התעקש וטען שאינו יודע במה מדובר. יצא הקצין בפנים זועפות מביתו של

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

בישראל.

"האם אתה יודע מהי שבת?" שאל המוהל.

"לא", ענה הקצין.

כל מצוה שיש בקיומה מסירות נפש - סופה להתקיים. לפעמים אדם מקבל על עצמו להתחזק בשמירת התורה והמצוות, ולפתע הוא נתקל בניסיונות קשים ומרים. הוא חושב בליבו שזו ראייה שהקב"ה אינו אוהב אותו ואינו חפץ בו, ולכן אינו עוזר לו.

התפלא המוהל ושאל: "אם כן, כיצד אתה יודע שאתה יהודי?"

"אני מהול, וזה לי האות והסימן שאני יהודי ומובדל מבין הגויים", ענה הקצין והמשיך, "ועל אף שיודע אני בעצמי שכעת איני יכול לקיים את התורה והמצוות, אך בלבי תקווה שיגיע היום שאצליח להשתחרר מהצבא הרוסי ואקיים את כל מצוות התורה, ורצוני שגם בני יהיה יהודי וימשיך את דרך אבותינו".

ואינו מבין שההיפך הוא הנכון: הקב"ה נותן לו את הניסיונות כדי לקרבו אליו ולהעלותו במעלות גדולות, בבחינת "נִתְּתָה לְיִרְאֵיךָ נֶס לְהִתְנוּסָס" (תהלים ס, ו), הניסיון ניתן לאדם כדי לגדלו ולרוממו. זה הסולם שדרכו יוכל לעלות ולהתעלות, ולכן אין להתעצב ולהישבר מהניסיונות, אלא אדרבה, לשמוח ולעמוד בהם בעוז ובגאון.

לאחר כמה שנים השתחרר אותו יהודי מהצבא הרוסי, שב בתשובה שלמה וברבות הימים נעשה רב גדול

## שני סוגי גאולות - בחסד ובזכות

הדרגות עליונות וכו'. ויכוון להבדיל בין הגאולה המחוכה לגאולה שעברה של מצרים, שהיו ישראל ערום ועריה, אבל הגאולה העתידה תהיה באמצעות זכות ישראל, ותהיה הגאולה בבחינת זכר, ועמדה לנצח"

ישנם שני סוגי גאולות: גאולה בחסד, שאינה עומדת ומתקיימת לעד, וגאולה בזכות שהיא גאולה עולמית.

גאולת מצרים היתה בחסד, שהרי הקב"ה הוציא את ישראל משם בעת שרובם ככולם היו עובדי עבודה זרה, כפי שדרשו רבותינו (ויקרא רבה כג, ב) על הפסוק "או הַנְּסֶה אֱלֹקִים לְבוֹא לְקַחַת לוֹ גֹי מִקְרֵב גֹּי" (דברים ד, לד) - "הללו [המצרים] עובדי עבודה זרה, והללו

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר (ויקרא יב, ב).

ה"אור החיים" הקדוש מבאר פסוק זה בדרך רמז על הגאולה העתידה, וזה לשונו:

"עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מצינו שנקראת 'אשה' בדברי הנביאים, דכתיב (ישעיהו נד) 'ואשת נעורים' וכו', ועליה אומר הכתוב: 'אשה כי תזריע', פירושו: הזרעת מצוות ומעשים טובים, על דרך אומרו (הושע י, יב) 'זרעו לכם לצדקה'. 'וילדה זכר', פירושו: תהיה הולדתה זכר.

"כי בחינת הזכר היא בחינה עליונה מבחינת הנקבה. והודיע הכתוב, כי אם כנסת ישראל תזריע, ודאי שתוליד

להצלחת

ניסים בן רבקה



בחינת "אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר", שהוא חזק ויציב, כך גם הגאולה תהיה חזקה ותעמוד לנצח, וזאת באמצעות זכויותיהן של עם ישראל בלימוד התורה, תפילות להחשת הגאולה ונתינת הצדקה וריבוי החסדים, וכמו שנאמר (ישעיה יא, כז) "צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה וְשָׁבִיָּה בְּצַדָּקָה".

[עם ישראל] עובדי עבודה זרה, והיו שקועים במ"ט שערי טומאת מצרים, שנאמר (יחזקאל טז, ז): "וְאֵת עַרְם וְעִרְיָה" - ללא מעשים טובים, ולכן גאולה זו לא היתה שלמה, וברבות הימים נחרב הבית וגלו ישראל מעל אדמתם. אולם הגאולה העתידה תהיה בזכות,

## קדילאק עם כנפיים

והמבצע אותה שלא בזמנה חייב סקילה - אף על פי כן, על מנת למול את התינוק ביום השמיני, מותרת היא ודוחה את השבת!  
עד כדי כך ראתה התורה חשיבות בקיום המצוה בזמנה.

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשֵׂר עֶרְלָתוֹ (ויקרא יב, ג)

זמנה של מצות המילה היא ביום השמיני ללידת התינוק, וכבר דרשו רבותינו (שבת קלב ע"א): "'וביום השמיני יימול בשר ערלתו' - ואפילו בשבת".

ראיתי סיפור מעניין על סיעתא

אף על פי שפעולת המילה אסורה בשבת משום כמה וכמה מלאכות,

כל הנוסעים פנה הנהג לכיוון עמוקה. בימים בהם התרחש הסיפור, עדיין לא היתה הדרך לעמוקה סלולה ונוחה כפי שהיא כיום. האוטובוס היטלטל בכבישי עפר שהתפתלו בין עצי היער, והנהג נדרש לריכוז מלא כדי לצלוח את הדרך בשלום.

אך תשומת לבו הוסטה באחת כאשר נשמעו לפתע קריאות רמות מכיוון המושבים האחוריים: "נהג! נהג! עצור!"

הנהג עצר את האוטובוס בבהלה וקם לברר מה אירע, מי התעלף או איזו תקלה התגלתה פתאום... אך לא. התברר שמדובר בעניין אישי של אחד הנוסעים.

"סלח לי", התנצל הנוסע הנסער. "איני יודע איך קרה לי דבר כזה, אולם אני מוכרח לחזור לדימונה. עכשיו! אני מוהל. יש לי ברית היום. שכחתי לחלוטין..."

"אתה מוכרח לחזור לדימונה? עכשיו?" הנהג לא ידע אם לצחוק או לבכות. "השקיעה בעוד שלוש שעות.

דשמיא מיוחדת לצורך קיומה של ברית מילה בזמנה:

המעשה ארע לפני למעלה מעשרים שנה. נהג הסעות חילוני מדימונה יצא עם קבוצת אנשים שומרי תורה ומצוות מדימונה לנסיעה לקברי צדיקים בצפון. התחנה הראשונה היתה בטבריה, בקבר רבי מאיר בעל הנס, שם התפללו והתיישבו לארוחה קלה, ומשם המשיכו לכיוון צפת. בדרך לצפת אפשר היה לפנות לכיוון עמוקה, לקבר רבי יונתן בן עוזיאל, או למירון - לציון רבי שמעון בר יוחאי.

באוטובוס התעורר ויכוח. חלק מן הנוסעים צדדו בעמוקה, וחלקם ביקשו להגיע למירון. בסערת הדיון פרץ אחד הנוסעים בבכי, וסיפר כי הוא כבר בן ארבעים, ועדיין לא מצא את זיווגו. "אנא מכם", התחנן בפני החפצים לנסוע למירון, "איני יכול להחמיץ את התפילה על ציונו של רבי יונתן בן עוזיאל, ואת הסגולה המפורסמת לזיווג הגון!"

טיעון זה הכריע את הכף, ובהסכמת

שדמיונו מתעתע בו, אך עד מהרה התגלתה לפניו המכוננית: קדילאק לבנה מפוארת מגיעה מכיוון עמוקה ומתקרבת לעברו במהירות.

המוהל הניף את ידו, מאותת לנהג לעצור, וכשעצרה המכוננית לידו שאל אם אפשר להצטרף לנסיעה.

"בשמחה", ענה נהג הקדילאק, והמוהל התיישב במכוננית בתקווה שיעברו בהקדם בצומת מרכזית, שם ירד וינסה למצוא טרמפ לכיוון הדרום. "לאן אתה צריך?" שאל הנהג.

"לדימונה", השיב המוהל בחצי חיוך. מצפה להבעת הפתעה על פניו של הנהג.

ואכן, הנהג היה מופתע לחלוטין. "לדימונה? מצוין! גם אני בדרך לשם!" ועוד טרם הספיק המוהל הנדהם לפצות את פיו, הוסיף: "אבל לפני דימונה, אני צריך להגיע לצפת, לטבול במקווה האר", להתפלל על ציונו - ואז נמשיך לדימונה".

המוהל הנהן בראשו בהתרגשות, חש

אין לך סיכוי להגיע לדימונה עד אז, אלא אם כן יצמחו לך כנפיים".

"אני אגיע", התעקש האיש. "אעשה מה שאני יכול, וה' יעזור. בבקשה, תן לי לרדת".

"פה? אנחנו באמצע היער. לא עוברת פה מכוניות".

"בכל זאת. בבקשה, פתח לי את הדלת".

הנהג פתח, המוהל ירד, האוטובוס המשיך בדרכו לעמוקה והמוהל נותר לבדו בשממה. הוא התיישב על אחד הסלעים ובמשך דקות ארוכות התחנן לקב"ה מעומק ליבו שיסייע לו שלא תתבטל בשלז המצוה החשובה של "וביום השמיני ימול".

"אנא ה'", התפלל בדמעות. "חטאתי, עויתי פשעתי לפניך, ושכחתי שהוזמנתי לברית. ואף על פי כן, רחם עלי ועזור לי להכניס היום את הרך הנולד בבריתו של אברהם אבינו".

לפתע נדמה לו שהוא שומע קול של מכוננית מתקרבת. ברגע הראשון חשב

התקיימה המצוה בזמנה.



אך כאן לא תם הסיפור.

חודשים ספורים לאחר מכן, בעיצומה של נסיעה שגרתית ברחבי דימונה, ראה לפתע נהג האוטובוס את המוהל שהוריד באמצע שום מקום בצפון, צועד על המדרכה.

הנהג עצר את האוטובוס, צפר קלות ופתח את הדלת: "סלח לי, אדוני המוהל?"

המוהל הרים את מבטו, וכשגילה את נהג האוטובוס, התקרב לעברו.

"נו, הגעת בסוף לדימונה?"

"בוודאי! בלי כנפיים, אבל על קדילאק מפוארת..."

סיפר לו המוהל בדיוק מה אירע, ולאחר מכן נפרדו לשלום.

אולם הסיפור המדהים לא נתן לנהג מנוח. ההכרה ביד ההשגחה הברורה שהתגלתה במקרה שהוא עצמו היה חלק ממנו, תבעה ממנו לבדוק מחדש

כאילו נעשה לו נס קפיצת הדרך של ממש.

בדרך הארוכה מצפת לדימונה התפתחה ביניהם שיחה, והמוהל התעניין מה מחפש הנהג בדימונה.

"אני נוסע להיות סנדק בברית מילה", השיב הנהג בגאווה. "לאחי, שהוא אברך בן תורה, נולד בן, והוא הציע לי סנדקאות, בתנאי שביום הברית אסע לעמוקה, להתפלל על ציונו של רבי יונתן בן עוזיאל שהילד יגדל להיות תלמיד חכם, ואחר כך אטבול במקווה האר"י".

"אתה נוסע לברית מילה?" השתומם המוהל. "מה שם המשפחה של כבודו?"

"ביטון".

"נעים להכיר", הושיט המוהל יד ללחיצה. "שנינו בדרך לאותה ברית. אתה תהיה הסנדק, ואני - המוהל".

ואכן, כעבור זמן מה נכנסו המוהל והסנדק בשערי האולם בו נערכה שמחת הברית, ובסיעתא דשמיא

משפחתו, סיפר את הסיפור כולו. כשסיים, קם אחד הנוכחים, בחור ישיבה צעיר, ואמר: "שמי הוא ביטון. אני התינוק שזכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ביום השמיני, בזכות הסיעתא דשמיא המופלאה שנשלחה למוהל".

שאלות בסיסיות הנוגעות לאמונה בה', וממילא לקיום תורה ומצוות, ולאחר תהליך של בירור ועבודה עצמית, חזר בתשובה שלמה והפך ליהודי ירא שמים המקפיד על קלה כבחמורה.

לאחר כעשרים שנה נפטר המוהל, וכאשר הגיע הנהג לנחם את בני

## שלא תזוח דעתך

הפותחת בהלכות הקשורות ללידת האדם, מופיעה לאחר פירוט הבהמות והחיות המותרות והאסורות באכילה בסוף פרשת שמיני.

לכאורה, פלא הוא. האדם הוא נור הבריאה, היצור הנבחר והנעלה ביותר מכל הברואים - אשר נבראו כדי לשרתו, והיחיד אשר ביכולתו לשלוט, ברמה מסוימת, על הנעשה בעולם, בזכות התבונה האנושית ויכולת הבחירה שהוא הנברא היחיד

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר (ויקרא יב, ב).

דרשו רבותינו (ויקרא רבה יד, א, והובא ברש"י): "אמר רבי שמלאי: כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף, כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף, ההוא דכתיב: 'זאת תורת הבהמה' ואחר כך 'אשה כי תזריע'".

כלומר, כשם שבמעשה בראשית נברא האדם האחרון, לאחר הצומח וכל עולם החי - דגים, שרצים, עופות, בהמות וחיות - כך גם פרשת תזריע,

לצרכים בסיסיים ביותר כמו תזונה או היגיינה, וללא מבוגרים הסובבים אותו ומטפלים בו עשרים וארבע שעות ביממה - נחרץ גורלו למוות, חלילה.

בעלי החיים לעומת זאת, נולדים כשהם מוכנים לחלוטין לחיים עצמאיים, ורובם מיד כאשר נולדים יודעים לחפש לעצמם מזון. האפרוח לדוגמא, מיד כאשר הוא בוקע מהביצה - מתנער מן הלכלוך שדבק בו ומתחיל לתור אחר אוכל מתאים בשבילו.

כשילד בסביבות גיל שנה עושה את צעדיו הראשונים, המשפחה כולה עומדת סביב ומוחאת כפיים בהתרגשות, ואילו בעלי החיים הקטנים ביותר מסוגלים להלך על רגליהם מיד בצאתם לאוויר העולם!

אומנם, לא על יכולותיו הפיזיות גאוותו של האדם, אלא על חוכמתו, המייחדת אותו משאר הנבראים. לבעלי חיים ניתנה החוכמה הדרושה להם כדי להתקיים - הדבורים למשל יודעות להכין כוורות מקצועיות, והיונים

שזכה בהן. מדוע, אם כן, נברא היצור הנבחר הזה אחרון? לכאורה, אמור היה האדם להיברא ראשון! הן הוא תכלית הבריאה, וכל השאר - טפלים לו בחשיבותם.

רבותינו (סנהדרין לח ע"א) עומדים על שאלה זו, ומתרצים: "שאם תזוח דעתו עליו אומר לו: יתוש קדמך במעשה בראשית".

דווקא מכיוון שהאדם הוא נזר הבריאה, נזקק הוא לתזכורת תמידית שתדגיש לו את היותו נברא על ידי הקב"ה, ותלוי בו כל חייו. אם תבונתו, כוחו ויכולותיו מביאות אותו לידי זחיחות הדעת, אומרים לו: במה אתה מתגאה? אפילו היתוש נברא לפניך!



אף על פי שאין ספק שהאדם הוא היצור הנבון ביותר בבריאה, בכל זאת ישנה נקודה מפליאה הנוגעת לענין זה:

בעת לידת האדם, שכלו, שעוד עתיד להתפתח, אינו מועיל לו כדי להתקיים. הוא אינו מסוגל לדאוג לעצמו אפילו



זמן הבריאה, אלא מבחינת יכולת העצמאות והקיום שלו.

היתוש, כמו שאר בעלי החיים, מפרנס את עצמו מהרגע הראשון של חייו, ואתה - עד גיל תשע או עשר כמעט אין לך סיכוי להסתדר לבד, וגם אחר כך, בגיל בגרות ובחרות, ההורים עדיין מפרנסים אותך.

מדוע זה כך?

הכל מכוון מלמעלה. הקב"ה ברא את האדם בצורה הזו כדי שלא תזוח דעתו עליו, שהרי בכמה דברים בעלי החיים יותר טובים ממנו.

נכון, אתה בעל שכל, אין יצור חכם כמוך בבריאה כולה, אבל כל זאת משום שכך ברא אותך הקב"ה. והנה, עד שלא פיתח בך את החוכמה הזו ונתן בך את היכולת להוציא אותה לפועל - היא לא הועילה לך בדבר.

ואם תזוח עליך דעתך - התבונן בדברים האלה והכר את מקומך.

בוחרות לבנות את קניניהן במקומות גבוהים, כדי שחתולים ובעלי חיים נוספים לא יוכלו להגיע אליהם - אולם חוכמה זו אינה מתקרבת לרוחבה ועומקה של התבונה האנושית.

אך גם חוכמתו של האדם אינה באה לידי ביטוי במלואה בראשית שנותיו! תינוקות ופעוטות עלולים לסכן את עצמם בלי שום דעת, להכניס יד לאש, ללכת על זכוכיות ולבלוע חפצים מסוכנים. עד שהוא לומד מה מותר ומה אסור, מה ראוי ומה פסול, מה כדאי ומה יש להימנע, חולפות שנים ארוכות.

ומדוע קבע הקב"ה שזה יהיה טבעו של אדם? מדוע "שור בן יומו קרוי שור, דכתיב (ויקרא כב, כז): "שֹׁר אוּ כָּשָׁב אוּ עֵז כִּי יִגְלֵד" (בבא קמא סה ע"ב) - שור הוא שור מיומו הראשון, ואילו תינוק בן יומו רק שוכב ובוכה?

שוב: "יתוש קדמך", והפעם - לא מצד



# המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א



למעלה מ-  
**10,555,000**  
שעות של לימוד תורה  
בשנה!



להקדשת יום לימוד תורה  
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים  
**02-5000455**

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 [orhachaim.org](http://orhachaim.org)

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

[orhachaim4@gmail.com](mailto:orhachaim4@gmail.com)

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה